

Kutseühinguline ajakiri

Riigiteenijate häälekandja

Tellimise hind:

Aastas postiga . . . Kr. 2.—
 Poolaastas „ 1.—

Ilmub 1—2 korda kuus

Tellimisi võetakse vastu igas raudteejaamas, riigi- ja omavalitsusteenijate organisatsioonides ja kõigis postkontorites ja lehe talituses.
 Toimetuse ja talituse: Tallinna, Kopli tän. 7-a. Telef. — Balti keskjaam 221.

Kuulutuste hinnad:

10 senti m/m., veeru lauses.
 Tekstis 50 prots. kallim.

Eesti raudteelaste Reskühingu väljaanne.

Nr. 6

21. mail 1931 a.

VIII aastakäik

Kahesugune mõõdupuu.

28. aprillil võttis Riigikogu vastu Riigi- ja omavalitsusteenijate ning kaitseväelaste ja nende perekondade pensioni seaduste põhjal määratud ja määratavate pensionide vähendamise seadused. Maksma hakkavad need 1. maist, s. t. aprillikuul 3 kuu eest ette *juba väljamaksetud pensionidest nõutakse pensionäridelt osa tagasi*. Seni olime küll kuulnud, et Riigikohus on lubanud ühelt või teiselt ametnikult tagasi nõuda summasid, mis nad kümnekond aastat tagasi olid saanud ja ära tarvitanud heas usus, et neil selleks õigus on, kuid et ka Riigikogu võiks vastu võtta ja maksuma panna seadusi, millega tasuta võõrandatakse kodanikelt varanduslikud õigused, millega seadusepärast saadud summad kodanikelt tagasi nõutakse, seda me siiski oodata ei söandanud. Inglise parlamendi kohta väidetakse küll, et ta võivat kõik, ainult mitte tüdrukut poisiks muuta, kuid meie Riigikogu tahab vägisi veel kangemaks muutuda: *niisugust seadust inglise parlament küll maksuma poleks suutnud panna*. Meil muidugi tuleb sellele alistuda, sest ega's me mõned „uussakslased“ pole, kes rahvasteliidule või jumal teab veu kuhu kaebama lähevad. Aga nii palju õigust peaks meil siiski olema, et ka omapoolt tohime kätte näidata mõned õigused, mis riik tasuta võõrandama peaks, et oma kassat täita. Teatavasti andis riik omad maad, mis temale kätte võitsid peamiselt need vabadussõjalased, kes purustasid limeswehr'i väed, peaaegu jumalamuidu asunikudele, kinkides sinna juure viimastele küll raha, küll metsa jne. veel juure. Osa maid on küll juba asunikudele pärisomanduseks „müüdnud“, kuid osa on alles asunike käes õigusega seda jumalamuidu

„osta“. Kuidas oleks, kui riik ka need õigused tasuta võõrandaks ja sel viisil saadud maad enampakkumisel müügilaseks? Kindlasti teeniks riik sellelt operatsioonilt nii mõnegi ilusa miljoni krooni. Asunikel ei tohiks igatahes midagi olla sellise talituseviisi vastu, sest nende esindajad Riigikogus kaitsevad kogu jõuga riigiteenijate ja pensionäride õiguste võõrandamist, sest riigi majanduslik seisukord nõuavad seda.

Usume siiski, et neil vägagi palju selle vastu oleks. Sellisel juhul olime aga meie õigustatud küsima, *miks tarvitatakse meie suhtes teistsugust mõõdupuud!*

Kuid neis seadustes tarvitatakse veel paljudes muudiski suhetes kahesugust mõõdupuud. Nii, näiteks, on kaitseväelaste pensionide suhtes maksuma pandud ainult kaks ülemmäära: 150.— kr. ja 180.— kr. neile, kes vabadussõjast osa võtnud vähemalt 6 kuud, vabadussõjas langenud, haavata või põrutada saanud või vabaduseristi kavalerid on. Veneaegse teenistuse arvesse võtmine neile mingisuguseid teisi ülemmäärasid ei too; kuigi veneaegne kv. teenistus neile osalt mitmekordselt arvesse võetakse. Tsiivilametnikude pensionide kohta aga on maksmas hoopis teised ülemmäärad. Küll on neilgi üldiseks ülemmääraks 150.— kr. ja nimelt ka neil, kes vabadussõjast osa võtnud, haavata saanud jne., nagu kaitseväelaste kohta ülemal tähendatud, kuid nende kohta, kellel pensioni arvutamisel ka veneaegne teenistus arvesse võetud, maksavad hoopis erilised ülemmäärad: on nad Eesti Vabariigis teeninud vähemalt üks aasta, siis on nende pensioni ülemmääraks ainult 55.— kr., ja iga Eestis rohkem teenitud aastaga tõuseb see ülem-

määr 5.— kr. võrra. Nii et tsiivilteenistuses veneaegse teenistuse arvesse võtmisel on tarvis Eestis teenida vähemalt 20 aastat, et saavutada pensioni ülemmäära, samal ajal kui kaitseväelasel kõige halvemal juhul selleks on vaja teenida ainult 5 aastat.*) Ainult ülemaltähendatud vabadussõjalaste liikide veneaegse teenistuse arvestamisel ei maksa need erilised ülemmäärad. Siiski on neilegi ülemmääraks 150.— kr. kaitseväelaste 180.— kr. vastu, rääkimata sellest, et kõrgemate palkade tõttu kaitseväelastel ülemmäära saavutamise hoopis kergem. Nii et *isegi vabadussõjalaste suhtes on tarvitatud kahesugust mõõdupuud*.

Lõpuks on kahesugust mõõdupuud tarvitatud ka vähendamise protsendimäära juures. *Samal ajal, kui kaitseväelastele vähendatakse pensione 20% võrra,**) vähendatakse tsiivilametnikkude pensione 25% võrra*.

Nii on mõlemas seaduses pea igas analoogilises määruuses tarvitatud kahesugust mõõdupuud. Meid huvitaks küll teada saada, millega seda seletatakse. Ega's ometi asunik A. Kornelli arvamine, et kaitseväeteenistus olevat palju raskem, kui tsiivilametnike oma, Riigikogu ena-

*) Kv. pens. sead. § 27 p. b põhjal võetakse veneaegne kv. teenistus arvesse neile ohvits. ja kv. ametnikkudele, kes pärast 6. dets. 1919. a. Eesti kv. teenistusse astunud, ainult siis, kui nad vähemalt 5 a. Eesti kv. teeninud.

**) Välja arvatud need kaitseväelased, kelle pensione kõrgendati 25% võrra R. T. nr. 32 — 1929 avald. kv. pensionide kõrgendamise seadusega; neil vähendatakse pensione 30% võrra.

muse arvamine ei tohiks olla. Meie arvamisest mööda peaks Riigikogus leiduma inimesi, kes reaalelu nii palju tunnevad, et teavad, et on nii kaitseväge, kui tsiviilteenistustesse alased, mis raskuse, tervise hävitamise mõttes teistest erinevad, kuid töendada, et iga kaitsevägeametniku või kuski staabis istuva ohvitseri teenistus raskem on, kui näit. vedurijuhil, politseinikul, vangimaja ametnikul jne., on ainult iseenda naeruvääristamine. Ning lõ-

puks on ju see „raskus“ kaitsevägealastele tasakaalustatud võimalusega minna varem pensionile. Riigikogu liigetel on kättesaadavad nii seaduste tekstid, kui ka „Eesti Statistika“ kuukirja numbrid. Rkl. A. Kornell oleks neist kerge vaevaga leida võinud, et kaitsevägealaste pensioniseaduse ülesse ei säe väljateenitud aja eest pensionitõiguse omandamiseks vajalise vanaduse alammäära, kuna see tsiviilametnikel on 60 a., ning et sellepärast väljatee-

itud aja tõttu pensionile läinud kaitsevägealastest ligi 90% on vanad olnud alla 60 a., üks neist kuulub isegi vanusrühma 30—39 a., teiste sõnadega — läks pensionile täiesti terve mehana (haiguse puhul oleks ta muidugi ka haiguse tõttu pensionile läinud, sest siis oleks pension suurem olnud), ehkki oli alla 40 a. vana, võib olla oli koguni alles 30 ligidal. Kahjuks ei ole sellekohastest statistilistest andmetest näha, kui suur selle „raske“ teenistuse eest määratud pension on. Võib ainult oletada, et see just väike pole, sest vaevalt vähemapalgisel oleks huvi veel väiksemale pensionile minna, kui tervis takistusi ei tee teenistuse jätkamiseks.

Seegi kahesugune mõõdupuu, mis ühele tervele riigiteenistuses olevale kodanikule lubab pensionile minna 30—40, teisele aga vähemalt 60 aastast, on endiselt edasi püsima jäänud.

Arvame, et aitab neist näiteist selle kohta, kuidas meil kodanikke koheldakse kahesuguse mõõdupuuga.

Kas jälle palkade vähendamine?

Pensionide vähendamise seaduste arutamisel Riigikogus on mitmelt poolt nõutud jälle riigiteenijate palkade vähendamist. Seda on nõudnud elukutselised riigi pensionärid — asunikud, kui ka kristlased, samuti ka sakslased (Hasselblatt). Ja mis asjale erilise ilme annab, see on sotsialist K. Asti vahelehiite asunik Fuksi väite, et eelarve tasakaalustamiseks ei pääse mööda ka riigiteenijate palkade vähendamisest. Nimelt olla K. Ast selle peale vahele hüüdnud („Vaba Maa“ järgi): „Võib olla, et ei pääse, aga soovivat see ei ole“.

Meie ei saa seda vahelehiit teistiti tõlgitada, kui pisut pehmemalt väljendatud nõusolekut palkade vähendamiseks. Kui me siiski peaksime eksima, siis oleksime väga rõõmsad, kui meile autoriteetset poolt seda tõendataks. Igatahes peame aga kõigeeks valmis ja valvel olema. Lubatagu sellepärast selle järjekordse palgavähendamise nõudmise juures natukene peatuda. Muidugi on meile samuti selge, kui Riigikogu liigetele, et eelarve tuleb tasakaalustada, on aga iseküsimus, kas see peab ja võib sündida ainuüksi riigiteenijate tasude arvel. Meie arvates ei tohi see nii sündida. *Riigiteenijate tasud on viimasel ajal juba tunduvalt kärbitud.* Arstiabiaks antud summased on vähendatud enam kui 50% võrra; vähemapalgalistele suure perekonnaga riigiteenijatele oli see väga suureks ja tunduvas palgavähenduseks. Teiseks pandi maksma 2%-line maks pensionikapitali heaks. Sisult on ju seegi palga vähendus, niisama kui seda on teisedki praegu kavatsusel olevad ja osalt ka läbi viidud kärpimised pensionide alal. Kõik need kärpimised kokku annavad riigile kaugelt üle ühe miljoni krooni aastas kokkuhoidu. *Ainult arstiabi kärpimine ja pensionikapitali maks üks annavad üle ühe miljoni krooni või ligi 5% kokkuhoidu palkadest;* teiste sõnadega — riigiteenijate palku on juba vähendatud 5% võrra. Ametlikkudel andmetel on aga samal ajal linna-tööliste palgad 3—4% võrra tõusnud, kuigi viimased juba varem osalt kõrgemast palka said kui riigiteenijad. Nii on töölise ja riigiteenijate palkade vahe veelgi suurenenud ja seda riigiteenijate kahjuks. Kõige selle juures tabas see vähendus, nagu juba tähendatud, mitte kõiki riigiteenijaid ühtlaselt, vaid eriti tunduvalt just majanduslikult nõrgemaid. Elu pole aga kaugeltki nii tunduvalt odavamaks läinud, nagu seda „Sides“ meil hiljuti veel võimalus oli tõendada. *Elumaksumusindeks püsib ühel tasapinnal.* Kuigi mõned ained odavamaks on läinud, eriti suurmüügil, siis on teisest küljest paljudki esmajärgulised elutarbed, nagu näiteks leibki, kallinenud ja kallinevad veelgi. *Väljaminekute suurenemise suurele hulgale riigiteenijaist toob Tallinnas kaasa üüriseaduse kaotamine.* Nii näeme, et palku on küll juba vähendatud, elukalliduse langus ei pea aga sellega sammu. Riigiteenijad ei ole kaugeltki absoluutselt palkade vähenda-

mise vastu. Kuid enne, kui sellele vähendamisele asuda, tuleb selleks vastavad eeldused luua, tuleb enne tunduvalt alandada elukallidust. Ja et võimalused selleks viimaseks olemas, seda tõendavad praegused ebamääraselt suured hinnavaheväike- ja suurmüügi hindade vahel ja seda eriti just toiduainete alal. Siin on valitsusvõimudel võimalik reguleerivalt vahele astuda, nii et üheltpoolt õiglase mat hindu saab tootja, teiselt aga ka tarvitaja liiakasuvõtjate vastu kaitset leiaks. Aga ka elukalliduse languse puhul ei tohiks kõne alla tulla palkade üldine protsentuaalne vähendamine, vaid *kõigepealt peavad kärpimisele tulema tiikati meie oludes muinasjutuliselt kõrged preemiad ja lisatasud.* Alles selle järele võiks kõne

alla tulla mitte palkade vähendamine, vaid reguleerimine, kus *alla elatismiinimumi olevad palgad milgi tingimuseel kannatada ei tohiks.* Riigiteenijate keskmine palk ulatub vaevalt-vaevalt pooleni väga tagasihoidlikult arvatud elatismiinimumist. On lubamatu seda veelgi madalamale suruda.

Tööerakonna krokodilipisarad.

Tööerakonna häälekandja „Vaba Maa“ (nr. 107) hädaldab, et Õpetajate teenistuseaduse kavasse on valitsuse poolt uuesti sisse võetud § 96, mis vastavast Riigiteenistuse seaduse § 42-le, kuigi sotsialistlik haridusminister selle sealt olevat kustutanud. „Vaba Maa“ kirjutab muuseas: „Teenistuseaduses on üles loetud õpetajate eksimised ja neile vastavad karistused. Näiliselt ei ole sellega § 96 järgi mingit vajadust. „Riiklikele huvidele mittevastav tegevus“ on väga veniv mõiste ja ei ole kuskil kindlaks määratud. Seadus annaks seega valitsusele õiguse — tagandada kohalt iga õpetaja, kelle nägu mõnele valitsuseliikmele ei meeldi või kellel tekib konflikte koalitsioonierakonna meestega. Valitsuse otsuse peale ei saa üheski kohtuinstantsis edasi kaevata. Sellega püsib õpetaja oma kohal ainult valitsevate parteide heaksarvamisel. Ka jätab § 96 ta ilma algelisemast kodanikuõigusest — võimalusest end tõstetud süüdistuse vastu kohtus kaitsta“.

Kõik see on väga õige ja ilus. Võiks sellele kahe käega alla kirjutada, kui me ei teaks, milline väärtus sellisel tööerakonna krokodilipisarate valamisel on. Tuletame kõigepealt meele et Riigiteenistuse seaduse kurikuulus § 42, mis riigiteenijad samuti ilma jätab „algelisemast kodanikuõigusest — võimalusest end tõstetud süüdistuse vastu kohtus kaitsta“, on vastu võetud just tööerakonna toetusel; võiks ütelda — tööerakonna hääletage, sest kogu pahem tiib oli selle vastu ja kui tööerakond poleks toetanud paremat tiiba, poleks see paragrahv eluõigust näinud. Tööerakonna lahkel toetusel pandi see paragrahv isegi enam kui kaks aastat varem maksma, kui kogu Riigiteenistuse seadus. Nii palju sellest § 42-st. Kuid tööerakond on oma erilist huvi riigiteenijate ja õpetajate algelisemate kodanikuõiguste kaitsmisel väga silmapaistval viisil ülesse näidanud veel väga hiljuti, ainult mõned kuu tagasi. See oli ju tööerakondlik kohtu- ja siseminister A. Anderkop, kelle juhatusel enne möödunud jü-

lupühi valmis Distiplinaarseadustiku kava, mille järgi pidi distiplineeritama nii õpetajaid kui riigi- ja omavalitsusteenijaid. Selle seadustiku mõju distiplineerimiseks selle järele, kuidas kellegi nägu ülemusele (või erakonnale, sest ülemused on erakonna sätud!) meeldib, on hoopis laialaatuslikum, kui Riigiteenistuse seaduse § 42 või Õpetajate teenistuseaduse kava § 96. oma, kuna siin otsustajaiks on mitte enam Vabariigi Valitsus, vaid ülemused, kelle eetilise tasapind meil veel vägagi kõikuv. Pea iga kõige väiksema eksimise eest on selle hra A. Anderkopi sünnitatud seadustiku kava järgi võimalik teenistusest vallandamine (isegi ühes õiguste kitsendamise), ilma et selle peale tihti oleks võimalik kohtule kaevata, ehk kuigi see võimalik oleks, siis ainult kassatsiooni korras, s. t. kohtus ei saa asja käsitada sisuliselt, vaid ainult sellelt seisukohalt, kas seadust on õieti kohaldatud ja kas karistuse määramise protseduur on sündinud seadusepärast. Nii on tegelikult lood tööerakonna poolt riigiteenijate ja õpetajate huvide „kaitsmisega“. Ja neist välja minnes tuleb hinnata ka seekordset „Vaba Maa“ nutulaulu õpetajatele tehtavast ülekohtust. Jah, ülekohtu tehakse küll, kuid võimaluse selleks on loonud tööerakond. *Riigiteenija.*

Kaasteenija!

Kas olete juba astunud riigiteenij. kutseajakirja

„SIDE“

alaliste lugejate perre?

Muljeid VIII-lt raudteelaste üleriiklikult kongressilt.

Ilma liialdusteta võib öelda, et VIII-as raudteelaste üleriiklik kongress elavuselt, huvikülluselt päevakorda võetud küsimusele ja oma tahte väljendamisel jõurik- kusest ületas eelmised kongressid. Vahest I-st kongressi võiks võrrelda kaheksanda kongressiga elavuselt. Loomulikult tekib küsimus millest oli tingitud sarnane muu- datus kongressi meeolus, kuna alles möödunud aasta kongress möödus kaunis loult. Siin olid mööduvad mitmed asjaolud.

Kõige esmalt võib rõõmuga konstateerida, et kaheksandal kongressil puhtproletaariline element — töölised olid vääriliselt esitatud niihästi arvuliselt kui kvaliteeditult. Ometigi on üksikord niikaugele jõutud, kus töölised on asunud aktiivsele organiseerimistööle. Nad ei taha enam leppida sellega, et neid loetakse ainult paberil eksisteeruva arvulise materjalina, vaid nad tahavad ühes kõigi alamteeni- jaiga ennast maksuma panna organiseeritud raudteelaste peres. See väljendus ilmselt kaheksandal kongressil ja see oligi kongressi elavuse ja aktiivsuse peapõh- juseks.

Julgustavalt mõjusid kahe ministri poolt isiklikult kongressile toodud tervi- tused. Eriti andis kongressile hoogu tee- deministri Oinase kõne, milles ta toonitas tiheda koostöötamise vajadust ja tähtsust administratsiooni ja organiseeritud teeni- jaskonna esinduse vahel, lubades omalt poolt kõik mis võimalik teha selle koostöö soodustamiseks ja edendamiseks. Mini- ster avaldas arvamist, et see koostöö on mõlemile pooltele kasulik ja võimaldab kõige paremaid tulemusi raskest ja vastu- tusrikkas raudteetegevuses.

Nagu arvata võib, on raudteevalitsuse direktor just vastupidisel arvamisel ja seda vist ta tahtiski alla kriipsutada oma demonstratiivse puudumisega kongressilt. See iseenesest väga kahetsemiseväärne fakt aga ei heidutanud kongressisaadikuid põrmugi. Võiks peaaegu öelda, et see oli õlivalamiseks tulde ja kumb pool sellest võidab, näitab tulevik. Vaatamata direktori puudumisele, ametite juhatajad olid siiski ilmunud. Isegi veoameti juhatajat Orlet võis kongressil paar korda näha juttu ajamas veduriteenijaiga. Rõdul võis silmitseda arvetoimikonna juhatajat ja kristlikku revidenti. Seistes direktorile lähemal, kui ametite juhatajad, tahtsid nad vist rõdul viibimiseks anda mõista, et nende viibimine kongressil ei tohi kuidagi viisi kanda ametlikku ilmet.

Direktori lootused „Side“ suuna ja tooni hukkamõistmise ja 10-tunnilise töö- päeva õigustamise kohta äpardusid täiesti. Kongressi järele otsustades oli „Side“ õieti peegeldanud seda meeololu, mis teki- tasid direktori ebatahtlikult sammud raud- teelaste peres. „Sidele“ avaldati tänu, kuna aga 10-tunnilise tööpäeva kaitseks ei ühtainustki häält kuuldavale tulnud, kuigi asjaosaline administratsioon jaos- konna juhatajate, abide ja teemeistrite näol kongressil esitatud oli. *Järjekult on 10-tunniline tööpäev kogu raudtee- laste pere poolt üksmeelselt hukka mõis- tetud.* Sellest peaks direktor vastavad järeldused tegema ja loobuma nii mit- mestki veneaegsest traditsioonist, mis meie demokraatliku korraga ei sobi.

Teatavasti on raudtee alamteenijate ja tööliste palgad väikesed ja aineline olu- kord raske. Sellepärast ei saanud ka tänavune kongress vaikides mööda minna teenistusetasudest. Muidugi, arvestades praeguse olukorraga, ei seatud ülesse olu- lisi uusi nõudmisi, vaid taheti alla kriip-

utada, et raudteelased püsivad endiste nõudmiste juures. Seda rohkem tähel- panu pühendati õiguslikule korrale ja organiseerimise küsimusele. Samuti ele- vust vaelustesse tõi haigusekindlustuse küsimus. Nende küsimuste arutamise puhul selgus ka raudteelaste pere sot- siaalne kihitus: õiguslikult ja aineliselt enam kindlustatud teemeistrid ja jaama- ülemad, kui administratiivse võimu teos- tajad kohtadel, moodustasid parempoolse vastasrinna, kuna ülejäänud osa kongressi saadikuist, mõned üksikud ülejooksikud välja arvatud, kujundasid edumeelse, pa- remuste ja uuenduste poole edasirühkiva proletaarilise enamuse. Ja nagu hääleta- mise tagajärjed näitasid, moodustas see enamuse 80% kogu kongressi saadikuist. Iseenesest tähelepanemiseväärne fakt: ta annab tegelikku tõendust vaatekohale, et majanduslikud vahekorrad määravad kõik ära. Nendest ongi tingitud ilmavaatelised, usulised ja muud töökspidamised. Raud- teelaste rõhuv enamuse on proletaariline element ja kui sarnane ilmestab ta ennast kongressil oma suhtumisega eelpooltähen- datud küsimusile.

Haigekassa, keskühingu põhikirja muutmise ja lipu küsimus otsustati selle

enamuse poolt üksmeelselt jaatavalt. Isegi lipu värvi ja pealkirja küsimuses, kus vastasrinna poolt kõik abinõud sel- leks tarvitusele võeti, et kogu küsimusele riigivaenulist — mõistagi kommunist- likku — ilmet anda, jäi enamuse kõiku- matult oma seisukohtade juure: lipu küsimus otsustati jaatavalt niihästi värvi kui ka pealkirja suhtes 64 häälega.

Kaheksandat kongressi tuleb pidada kõigiti kordaläinuks. Roopaproletariaat ütles julgesti oma arvamise kõige selle kohta, mis tema saatuse äramääramiseks Soo tänaval möödunud aasta jooksul ka- vatseti ja ka osalt juba täidegi viidi. Meie peremehed leiavad neist arvamistest enes- tele vähe meeldivat, aga selles on nad ise süüdi. Samuti väljendas raudteelaste organiseeritud pere esmakordselt oma vankumatut tahet edaspisides organiseeri- mise töös minna neid teid mööda, mil- liseid käivad vanade kultuurmaade ameti- ühingud. Kibedad õppetunnid lähemast minevikust on raudteelaste pere arusa- misele viinud organiseerimise vajadusest teiste rohkem kogenenud maade eeskujul. Jõudu ja õnn kaasa selle ülesande täit- misel!

Kaheksatunnilise tööpäeva võit.

„Side“ lugejad mäletavad kuivõrt äge- dat võitlust pidas Keskühing möödunud aastal liinitöölisele suvise 10-tunnilise tööpäeva kaela veeretamise vastu. Raud- teevalitsus ei annud järele, aga ka Kesk- ühing jätkas võitlust lakkamatult. Tänu muudatustele vabariigi valitsuses, mil- lede tagajärjel teedeministeriumi ette- otsa sai sotsialist, tulime meie seekord võitjatena võitlusest välja. Sõjakunst rõuab, et iga võidetud positsiooni tuleb kõigepealt kindlustada. Seda peame ka meie tegema, muidu ähvardab meid kät- tevõidetud positsiooni kaotuse võimalus. Oleks naiivne arvata, et raudteevalitsus on sõjariistad maha pannud. Mitte midagi sellesarnast. Raudteevalitsus on asunud vaid äraootavale seisukohale, kuid teeb ühtlasi ettevalmistusetöid tulevaseks võitluse jätkamiseks. Kuuldavasti on ta kokku seadnud lisa eelarve, millega ta- hetakse nõutada lisa kreditiid 10-tunnilise suvise tööpäeva ärakaotamise puhul. Välja on mindud väidetest, et talvel ei olevat vajadust töötada 8, vaid ainult 6 tundi ja selle tõttu 2 tunni eest maksetav tasu olevat mahavisatud raha, kuna aga suvel jälle tingimata olevat vaja töötada 10 tundi. Arusaadav, et selle omapärase kalkultatsiooni eesmärgiks on praegusele teedeministrile pirn panna ja tulevaseks võitluseks teed tasandada. Ühtlasi tule- vad teemeistrite ringkonnist ikka ägeda- mini kaebused kuuldavale, et liinitööli- sed laisklevad ja ühes nendega ka eestegi- jad. Sellepärast ei suudetavat 8 tunniga jõiki töid ära teha.

Väga imelik: enne saadi 8-tunnilise tööpäeva juures kõik tööd ära teha nii- võrt, et sõja ajal hooletusse jäetud tee ja hooned suudeti hästi korda seada. Seda oli sunnitud tunnistama isegi ehitus- ameti juhataja oma uueaasta läkituses teenijaile ja töölistele. Ja nüüd, kus kõik on juba võrdlemisi rahuldavas sei- sukorras, ei jätku enam kaheksatunnili- sest tööpäevast, vaid tingimata on tarvilik 10-tunniline tööpäev. Samuti laisklemi- sega: ennemalt tehti usinalt tööd, nüüd aga on korraga hakatud laisklema.

Eelpooltoodust on päevaselge, et Soo tänaval oodetakse paremaid aegu uueks rünnakuks. Seda silmaspidades peavad töölised oma read koomale tõmbama, viimane kui üks peab astuma kutseühin- gusse. Ühtlasi aga peab töö distsipliini eest hoolitsema. Hoolsus ja täpisealus töös on ilmtingimata nõuetavad. Ei suhtu meie tööle küllalt hoolikalt, siis anname meie sellega oma vastastele pa- rima sõjariista kätte meie eneste löömi- seks. Sellepärast tulevad laisklejad ja hoolitud välja rookida, sest nende pä- rast võib kannatada kogu liinitöölise pere. Seda tuleb liinitöölistel silmas pi- dada. Töölised peavad oma suhtumisega tööle näitama, et kaebused laisklemise üle on vaid provokatsioon. Ja kui siis töö tulemused ei ole rahuldavad, ei ole ad- ministratsioonil enam võimalust süüd tööliste kaela veeretada, vaid pigemini peab ta seda otsima oma võimetuses töid otstarbekohaselt korraldada.

Raudteelaste Keskühingu uus juhatus.

6. mail s. a. tuli kokku Keskühingu uus juhatus, kes jaotas ametid oma vahel järgmiselt: esimees Joosep Rukki, abi- esimees Rudolf Poobul, II abiesimees Adolf Nuuter, sekretär: Ralf Einardt, I abisekretär Voldemar Erik ja II abi- sekretär Hans Rabanik; laekahoidja Rihard Treufeldt, abilaekahoidja Sergei Renter; ametita liige: Jüri Uhver.

6 kutseühingut: vedurijuhtide, veduri-

teenijate, veoameti teenijate, tehniliste tööde juhatajate, tehniliste jõudude ja teemeistrite kutseühingud ei ole veel seni nimetanud nende esindajaid Keskühin- gusse.

Presiidaumi koosolekuid otsustati pida- da endiselt reedeti kell 17 ja Keskühingu juhatus üldkoosolekuid samuti reedeti kella 19.00, kusjuures nende kokkukutsu- mine sünnib tarviduse järgi.

Lipu küsimus.

Asjamöödunud raudteelaste kongressil otsustati raudteelaste Keskühingule lipu soetamise küsimus. Rõhuva enamusega vastuvõetud resolutsiooni kohaselt peab lipp olema punast värvi ja pealkirjaga: „Kõigi maade proletaarlased ühinege“. Otsuse täideviimine pandi Keskühingu juhatuse peale.

Niisugune on selles küsimuses raudteelaste pere enamuse tahe ja vähemus peaks sellega ka leppima, sest et kõik küsimused otsustatakse ju häälele enamusega. Ei ole üleiligne tähendada, et lipp sai 64 häält poolt, missugune arv sõna kõige tõsisemas mõttes rõhuva enamuse kongressi saadikuist moodustab.

Selle peale vaatamata, on lipu kohta vastuvõetud resolutsioon mõningais kitsamais ringkonnas teatavat ärevust tekitand: ühedele ei meeldi lipu värv, teised on värviga päri, kuid pealkiri ei olevat täiel määral vastuvõetav. Sellepärast oleme sunnitud seda küsimust valgustama veidi laiemas ulatuses, kui seda kongressil tehti.

Mis tähendus on lipul?

Lipul on sümbolne tähendus. Lipu värviga ja pealkirjadega väljendatakse neid põhimõtteid, eesmärke ja tööspidamisi, mis on lipu alla kogunenud isikute poolt omaks võetud. Järjekulult on lipp tema alla kogunenud isikute ühtekuuluvuse ja ühistunde väljendajaks.

Teemeistrid ja jaamaülemad püüdsid väidelda, et lippu üldse ei olevatki tarvis Keskühingule: temast ei olevat mingisugust kasu.

Ja muidugi, ainelist kasu temast loota ei ole. Kuid ärge unustagu lugupeetud vastasrindlased, et meil on väga palju esemeid, millel praktilist tähtsust ei ole, kuid siiski meie hindame neid väga kõrgelt. Nii näiteks kunsti esemed, mälestussambad jne. Nendes kas peegeldub meie vaimuelu ehk jälle on nendega seotud meile kallid mälestused minevikust.

Lipul on ka oma ajalugu ja see näitab, et inim põlvkond heitlustes oma tööspidamiste eest on lipule annud väga sügava sümbolse tähenduse. Lipud on tuntud kaugest minevikust ja praegu ei leidu vist rahvast, kellel ei ole oma lippu, rääkimata sõjaväest, organisatsioonidest ja seltsidest. Arvatakse, et lipp on kõige esmalt tarvitusele võetud sõjaväes. Esialul oli ta ülesandeks näidata sõjavägede kogunemiskohte lahinguväljal. Hiljem aga anti talle sümbolne tähendus ja oma lipu kaotamine lahingus oli suurimaks häbiks väeosal. Sõdurid andsid pühaliku töötuse kaitsta lippu võideldes viimase veretilgani.

Lipud olid väga mitmesugust värvi. Punane lipp tähendas võitlust viimase veretilgani, kuna aga valge oli allaandmise signaaliks. Ajaloost on ka teada, et absolutismi ajal punane lipp oli mitmel poolt ainuvalitsusliku võimu tunnuseks. Kindlustes tähendas punase lipu var-dasse tõmbamine piiramise seisukorra väljakuulutamist. Suure Prantsuse revolutsiooni ajal aga tunnustasid revolutsioonäärid punase lipu rahva vabaduse sümboliks. 1848. aastal nõudsid Pariisi töölised, et punane lipp tunnustataks Vabariigi lipuks. Neist aegadest alates on punane lipp ikka rohkem ja rohkem tunnustamist leidnud kogu maailma töölisklassi poolt kui vabadusevõitluse sümbol. Kõik rahvaste vabadusevõitlused toimusid punaste lippude all. Eks lehvitud meilgi punased lipud 1905. ja 1917. aasta revolutsioonipäevil. Kas oleks

mõeldav olnud meie iseseisvus, kui punaste lippude alla kogunenud revolutsioonilised massid ei oleks purustanud vene ainuvalitsusliku korra.

Punase lipu vastaste poolt toodi kongressil ette, et punane lipp on meie ida naabri riigikorra sümbol. Aga eelpooltoodust on ju selge, et punane lipp oli siis juba tarvitusel, kui sellest korrast, mis praegu ida naabri juures, veel undki ei nähtud. Ja mispärast siis ei nähta seda, et punane lipp levihv ka kõigi teiste maade töölisorganisatsioonides, sinna hulka arvatud ka raudteelased. Meie kuulume Rahvusvahelisse Transporttöölise Föderatsiooni. Viimasel on aga punane lipp ja punased rinnamärgid. Kui tahame järjekindlad olla, siis peaksime seal välja astuma. Eesti raudteelastel on aga selleks küllalt veel kainet mõistust, et ennast mitte naeruvääristada 2½ miljoni teiste raudteelaste ees.

Ja nüüd see pealkiri — kõigi maade proletaarlased ühinege. Roomlaste juures prolet tähendas inimest, kel palju lapsi oli. Ja et töölistel harilikult palju lapsi oli, siis hakati neid proletaarlasteks hüüdma. Et aga töölisklass ühtlasi ka vaene oli, siis tähendati selle nimetusega üldse varanduseta seltskonnakihte. Kogu maailma töölisklass, seal hulgas ka

raudteelased, ei ole häbenenud seda nimetust omaks võtma, meie vastasrindlased oma kolka tarkusega tahavad aga tõendada, et see nimetus on häbiks eesti raudteelastele. Nagu näha loevad nad endid kuuluvaks jõukate kihtide hulka ja kõrkjalt tõrjuvad endist kõike seda eemale, mis neid võiks siduda raudteetöölise ja alamteenijatega. Siin see koer maetud ongi. Ida naabrile vihjamine ja meie rahvusliku lipu taha pugemine on asjatu. Need, kes kongressil hääletasid punase lipu poolt ei austa sugugi vähem meie rahvuslikku lippu, kui härrad vastasrindlased. Punasel lipul on samasugune õigus lehvida meie rahvusliku kõrval, kui näiteks rohelisel või mõnel teist värvi lipul. Vastasrinna väite, nagu oleks punane lipp meie rahvusliku lipule teotuseks, võib ainult muigega vastata ja see saigi neile osaks kongressil. Keskühingust väljaastumise ähvardused ja mingisuguse protesti avaldamiseks allkirjade korjamine on vaid enese naeruvääristamise jätkamine. Ja kui kõik eelpooltoodud vastasrindlastele veenev ei peaks olema, siis tõostigu nad endid teadmise, et Keskühingul praegu veel mingisugust lippu ei ole, ja kulub veel kaunis palju aega, kuna ta ükskord omale lipu saab, olgu siis või kas punane.

Raudteelaste VIII üleriikliku kongressi resolutsioonid.

Raudteelaste järjekorraline kongress peeti 27. ja 28. aprillil Tallinnas. Kongressil oli esitatud 13 raudteelaste kutseorganisatsiooni 97 saadikuga.

Kongressi avas Keskühingu esimees hra Melenčuk 27. IV. 31. a. kell 10.20 tervituskõnega.

Avamisele järgnesid tervitused Teedeministri, Hariduse-Sotsiaalministri ja mitmesuguste kutseorganisatsioonide poolt.

Samuti ütlesid sooje tervitusi Läti raudteelaste esindajad Zeibolts ja Collenkopf.

Kongressi juhatusse valiti: juhatajaks A. Jõgi, Tats ja Pirn; sekretariaati: Rutnik, Paju, Idla, Tari, Laks, Lambakahar ja Kitt. Mandaatkomisjoni — Ruusmann, J. Mihelson, A. Mihelson. Redaktsioonikomisjoni — R. Jõgi, Kangur ja R. Einardt.

Päevakorra läbivaatamise järjekorras võetakse vastu alljärgnevad otsused:

I. Keskühingu tegevuse ja kassa aruanded ja Keskühingu ajakirja „Side“ aruanne 1930. a. eest võetakse vastu juhatuse poolt ettepanud kujul.

Ajakirja „Side“ aruande puhul võetakse vastu erietsus: „Ära kuulates Keskühingu ajakirja „Side“ aruannet 1930. a. eest, kongress otsustab aruanne vastu võtta ja avaldada tänu „Side“ kolleegiumile ning toimetajale nende energilise töö eest tööliskonna ja teenijaskonna huvide edukal kaitsmisel möödunud aastal“.

II. Keskühingu 1931. a. maksude ja nende tasumise korra määramine.

„Liikmemaks 1931. a. peale määrata Kr. 1.— liikmelt ning sisseastumise maksuks Kr. 7.50. Liikmemaks tasuda liikmete tegeliku arvu pealt 50% 1. augustiks ja 50% 31. detsembriks.“

III. Keskühingu ja ajakirja „Side“ 1931. a. eelarvete kinnitamise kohta.

a) Kongress kinnitab Keskühingu 1931. a. eelarve keskühingu juhatuse

poolt ettepanud kujul, tasakaalustatult Kr. 2366 suuruses.

b) Kongress kinnitab ajakirja „Side“ 1931. a. eelarve tasakaalustatult Kr. 2500 suuruses.

IV. Õiguslike kord.

1. Kongress leiab, et R. T. nr. 10 6. II. 31. a. välja kuulutatud „Määrus raudteeteenijate tööaja ja puhkuse kohta“ ei too riigile mingit tulu, kuid annab teenijaskonna täielikult ülemuse piiramata meelevalla alla, on seega teenijaskonna seni kuulmata tagakiusamine ja orjastamine ning meie demokraatliku ja õigusliku riigikorra aluste õnnestamine.

Kongress teeb Keskühingule ülesandeks alustada kiiremas korras võitlust selle määruse parandamiseks ja kooskõlastamiseks teenijaskonna huvidega. Ühtlasi nõuab kongress kõigil füüsilise töö aladel 8 ja vaimlise töö aladel 6-tunnilise tööaja elluviimist.

2. Kongress mõistab hukka kutseühingu tegelaste tagakiusamise, mille ärahoidmiseks teeb keskühingu juhatusele ülesandeks:

a) astuda samme, et kutseühingu tegelastele kindlustataks seaduslik kaitse ülemuse sihiliku tagakiusamise eest.

b) Luua fond nende kaasteenijate toetamiseks, kes kannatanud kutseühingu huvide eest võitlemise tõttu. Fondi põhikiri ja dokumendid esitada järgmisele kongressile.

c) Alata võitlust, et seaduslikel teel antakse kutseühingule õigus osa võtta Raudteevalitsuse Nõukogust kõikide nende küsimuste arutamisel ja otsustamisel, mis puudutavad teenijate õiguslike ja majanduslike huvisid.

3. Kongress konstateerib, et distsiplinaarseaduse eelnõu on teenijaskonnale vastuvõetmatu, kuna ta võimaldab sihiliku ja subjektiivset tõlgitsemist kaebaluse kahjuks ja ei võimalda teenijaskonna esindajate osavõttu karistuse aru-

tamisel ja määramisel.

4. Kongress leiab, et kavatsus riigiraudtee valitsemist „kommertsalusele“ üle viia, ei paku riigile mingeid kindlustusi raudtee tulukamaks eksploateerimiseks, küll aga tekitab võitlust valitsuse aparaadi moodustamise ümber, kuna raudtee pakub suuri võimalusi majanduslisteks kombinatsioonideks.

Kava teostamisel peab aga teenijaskonnale kindlustatama riigiteenijate õigused ning raudteevalitsuse nõukogus võimaldama teenijaskonnale esindus.

Muus osas jätkata võitlust VII. üleriikliku kongressi otsuste elluviimiseks.

V. Teenistusetasud.

1. Kongress leiab, et kõik määrused, mis võimaldavad igasuguseid lisatasu maksimisi kõrgematele ametnikkudele, tuleksid võtta revideerimisele, et kaotada asjatuid ja ebaõiglaseid kulusid, mis pole kooskõlas praeguse aja kokkuhoiu põhimõtetega. Seni aga, kus tarvitusel on praegune preemiate maksmise süsteem, tuleb võimaldada preemiate maksmist kõikidele teenijatele, kes tegelikult ja vahenditult preemiate taotlemisest osa võtavad.

2. Kuna jaamakorraldajate töö ja ametalaline vastutus võrreldes jaamaülematega täiesti ühesugune, ootunde arvesse võttes isegi raskem, pole jaamakorraldajad praegu maksmas oleva palgaredeli jõusse astumisest peale sellega rahuldatud olnud.

Jaamakorraldajad leiavad, et nende tööd, võrreldes jaamaülematega, on alahinnatud põhjendamatult allasurutud palkade näol.

Arvestades praegusel, majandusliselt kitsal ajal, riigikassa raske olukorraga, asuvad jaamakorraldajad palgaolude tõstmises tööd ja vastutust tasakaalustavate saavutuste suhtes äraootavale seisukohale, kaitstes kõigi seaduslike abinõudega maksmasolevate palkade ja soodustuste määra.

3. Kongress leiab, et veepumba masinistidele, kes palgaredelis jäänud kaugele maha endistest võrdse palga teenijatest, tuleb tõsta palga astet.

4. Raudteelaste 8. üleriiklik kongress teeb Keskühingu juhatusel ülesandeks viivitamata astuda samme selleks, et Raudteede seaduse § 7 saaks võetud revideerimisele ja täiendatud priisõidu võimaluse loomise suunas teenijate lastele, kõrgemais õppeasutuses-, kutse- ning keskkoolis ja ametit õppimas käimise võimaldamiseks.

5. a) Varustuse suhtes tuleb nõuda VII kongressi otsuste täideviimist.

b) Praegused vormimütsid pole praktilised. Tuleb jääda endiste mütside vormide juure.

c) Veoameti teenijatele vihmakuue kandmise tähtaeg lühendada senise 4. a. pealt 2. aasta peale.

d) Peatehase ja Veojaoskondade töökodade meistritele, tööjuhtidele ja joonestajatele anda kaitseriided õli, tahma ja tolm vastu.

e) Arvesse võttes rongiteenijate eriliisi tööttingimusi lühendada rongiteenijate palitu kandmise tähtaega 3. a. pealt 2. a. peale.

VI. Sotsiaalne kindlustus.

1. Kongress nõuab, et kavatsetav pensioni kapitali maks neile teenijatele, kes enne pensioni väljateenimist teenistusest lahkuvad tagasi maksetakse.

Pensionid väljaarvamisel võetakse arvesse kõik tasud, mis tasudena tulumaksu alla arvestatakse.

Kongress teeb Keskühingu juhatusel

ülesandeks muus osas tegutseda VII üleriikliku kongressi otsuse kohaselt.

2. Kongress nõuab, et riigiteenijate ja -töölise arstiabiandmise korraldus saaks rajatud kindlustuskassa süsteemile.

VII. 1) Keskühingu ja temasse kuuluvate organisatsioonide tegelaste vabastamine tööst.

Kongress teeb Keskühingu juhatusel ülesandeks jätkata nõudmist Keskühingu ja kutseühingute juhatusliikmete tööst vabastamiseks organisatsioonides tegutsemiseks.

2) „Tallinna raudteelaste kodu“ liikmeks astumine.

Eesti Raudteelaste Keskühingu juhatusel otsus. „Tallinna Raudteelaste Kodu“ liikmeks astumise kohta — kinnitada.

Keskühingu juhatusel ülesandeks teha samme astuda „Kodu“ elustamiseks.

3) Põhikirja muutmine.

Kongress muudab Eesti Raudteelaste Keskühingu põhikirja § 22 järgmiselt: peale sõnade „on moodustatud“ kirjutada: „liikmete-kutseorganisatsioonide esindajaist iga 150 liikme kohta üks esindaja, kuid mitte vähem kui igast organisatsioonist üks esindaja“; välja jätta: „iga liikme-kutseorganisatsiooni ühest

esitajast, keda saatnud kutseorganisatsioon.

Juure lisada: märkus III: Esindajate arvu määramisel õigustab murdarv üle ½ ühe esindaja saatmise.

VIII. Keskühingu embleemi ja lipu küsimus.

„Raudteelaste VIII üleriiklik kongress teeb Keskühingu juhatusel ülesandeks välja töötada ja tarvitusele võtta keskühingu lipp ja rinnamärk. Lipu ja rinnamärgi väliatöötamisel silmas pidada järgmisi põhimõtteid: lipu värviks on punane ja pealkirjadeks keskühingu nimetus ühel ja loosung „Kõigi maade proletaarlased ühinege“ teisel küljel“.

IX. Järgmisele kongressile saadikute valimise aluste määramine.

Otsustatakse: Jääda vana korra juure — iga 25 liikme pealt üks saadik.

X. Valimised.

a) revisjonikomisjoni valitakse: Silber, Liiv, Pertmann, kandidaatideks Anton, Nõgine, Lall.

b) Riigi- ja omavalitsusteenijate Keskliitu: kongress otsustab saadikute valimist riigi- ja omavalitsusteenijate keskliitu teostada mõeldud aasta eeskujul — Keskühingu juhatusel poolt.

Kongress lõpetas töö 23. IV. kell 18.25 kongressi juhataja A. Jõgi lõppsõnaga.

Kõrgemaid palku.

Niinimetatud „klassilise“ natsionaal-ökoonomia esitajad rääkisid omal ajal „loomulikust“ tasust, s. o. tasust, mille suuruse teatud määral kindlaks määrab loodusseadus. Tasu kõrguse juures olid mõeldud toiduainete hinnad, see tähendab sarnased väljaminekud, missuguseid oli sunnitud tegema iga tööline oma töövoime alalhoiduks. Hind, millega kapitalist omandas tööjõudu, võis ulatuda vaid elatismiinumini, mis vaevalt andis töölisele võimaluse perekonna asutamiseks. Isegi Ferdinand Lassale kõneles „raudsest palgaseadusest“. arvates seega, et kapitalistliku süsteemi juures on võimata palkade kõrgendust üle teatava piiri.

Hiljem löid natsionaalökoonoomid n. nim. palgafondi teooria. Selle järele nidi olema alaliselt kasutada kindel majandusfond, mida palkadeks ära tarvitatakse. Ka sel juhul peeti võimatuks üldist palkade kõrgendust. Seda võis läbi viia vaid ühele grupile teise grupi kulul.

Mõlemad teooriad iseloomustas ühine vaade, et teatud seadus peab kindlaks määrama palgasuuruse ja selle vastu võitlemine on tagajäri. Õnneks osutus mõlemad teooriad ebaõigeks. Hiljem jõuti arusaamisele, et palk ei ole mingisugune kindel suurus, vaid klassivõitluse tulemus ja võib kujuneda töölisele seda soodsamaks, mida tugevam on võim, mida nad kapitalile vastu asetavad.

Tänapäev ei tunnista enam seadust, mis ette kirjutaks töölisele igaveselt vaid elatismiinumiga piirduva osavõtu majanduse üldtulust.

On jõutud äratundumisele, et poliitilised võtmed mõjutavad palga suurust väga suurel määral. Kuid palgal kui niisugusel on omapoolt ka turgu reguleeriv tähtsus. Varem vaadati palgale vaid kui kulude tegurile. Kui võrt ettevõtte püüdis teisi kulusid madalal hoida, seda võrt püüdis ta ka palku elatismiinumini alla suruda. Sarnast tegevust viisi põhjendati võimalikult suure tagavarakapitali loomise vajadusega produktsiooni laiendamiseks ja odavnemiseks.

Õnneks leidub tänapäev teadlasi, kes oma vaatluse keskohta asetavad töö-

tava inimese ja mitte kasu. Nemat on juhtinud tähelepanu sellele, et palk ei osutu ainult kulude teguriks, mille tõttu peab teda võimalikult allapoole suruma, vaid temal on täita majanduses oma kindel funktsioon, mida ta seda paremini suudab teha mida kõrgem on ta. Kõrge palk tõstab töötahet ning tasub end mitmekordselt suurenenud produktsiooni tõttu. Viinud ettevõtjad teavad, et kõrge palk on vaid ajutine väljaminek, missugust suurenenud töövoime täielikult ära tasub.

Kuid selleks et maksta kõrgeid palku, on ettevõtjad sunnitud püüdma ratsionaalse, tööd kokkuhoidva tööstuse sisseseadmisele. Seega annab kõrge palk tõeke tööstuse täienemisele ja produktsiooni tõusule.

Produktsiooni tõstmine on rahvamajanduse tähtsamad ülesanded, kuna rahva rikkusi ei määra veel varandus, vaid produktiivsete jõudude hulk. Kuid vähe on üksi valmistamisest, saadusi peab ka tarvitama ja siinjuures ei ole suur rahvaarv igakord mõelduandev. Kapitalistlik majanduspoliitika tunneb huvi ainult selle tarvitamisvõime vastu, kes suudab maksta. Suurema rahvahulga ostujõud on aga nii väike, et see ei kindlusta kõikide saaduste äratarvitamist.

Mitmeile maile läks sõja tagajärjel kaduma välisturg, muutes saatuslikuks omamaa turu, s. o. laiema rahvahulga ostujõu tõstmise küsimuse. Kuna rahvamaas elatab end peaaeglikult vaid tööpalgast, tähendab ostujõu tõstmine ühtlasi ka tööpalkade kõrgendust. Töölise osavõtu suurendamine majanduse üldtoodangust on vanemaid sotsiaalõudeid. Uut õigustust annab sellele teaduslik äratundmine, et mainitud nõue ei ole õige ainult sotsiaalsest küljest vaadatuna, vaid on hädatarvilik ka rahvusmajanduslikult.

Tänapäeva maailm imestab Ameerika majandusettevõtte üle. Sealse tööstuse kiire areng põhineb töösturite arusaamisel rahva ostujõu suurest tähtsusest. Kui Ameerika ettevõtjad lühendavad tööaega, suurendades töölise palku, siis ei toimi

nad veel kaugeltki ligimismastusest, vaid rahvamajanduse poliitika nõuete kohaselt.

Kaubahulkade ratsionaliseeritud valmistamine on tulutoov ainult sel korral, kui massilisele valmistamisele järgneb massiline tarvitamine. Tarvitamine omapoolest põhjustab alati valmistamist ja kus valmistatakse, seal suureneb kapital ja täieneb tootmine. Kõrgendatud pro-

duktsioon aga tähendab saaduste odavemist.

Täiesti ebaõige on arvamine, et vaeses riigis peab palju töötama ja vähe tarvitama. Kahtlemata aitab kokkuvõtte majanduses tarviliku kapitali loomiseks, kuid sama tihti võib see kujuneda saatuslikuks majandusele, kui kokku hoitakse tarvitamise kulul.

Tarvitamisvõime tõstmiseks peab kõr-

gendama palku ehk alandama saaduste hindu. On tarvilik teissugune üldise tootangu jaotus, kusjuures palgakõrgendus mõjutaks saaduste üldtarvitamise tõusu, sest ainult see üksi suudab korras hoida tootmisaparatuuri ning viia õitsetajatele rahvamajanduse.

Oleks aeg, et ka meie töösturid ja ettevõtjad jõuaksid sellele arusaamisele!

U. S. A. liiduametnikkude pensionifondi tegevusest.

Põhja-Ameerika Ühendriikide (U. S. A.) liidu ametnikkude kohta on pensioni seadus maksmas alles 1920. aastast, kuigi osariigid ja suurlinnad oma ametnike jaoks pensioni korraldused osaliselt on loonud juba 19. sajandi lõpul.

Üldiselt on neis pensionikorraldustes ette nähtud pensioniõiguslike isikute maksud erilistesse pensionifondidesse. Kuid on ka pensionisüsteeme, mis niisuguseid osamakse ei nõua, nii näit. Maine ja Connecticuti osariikides, Detroiti linnas jne.

Igatahes näevad aga ka need pensionisüsteemid, mis nõuavad kindlustatute osamakse, ette ka riigi või omavalitsuse juuremaks iga kindlustatu pealt. Juure maksetakse kas sama suur summa, kui ametnikki maksab, või jälle tasub riik pensionifondile vahe ametniku poolt makstud summade ja pensionifondi kohustuste vahel.

Kõik sissetulnud summad mahutatakse absoluutselt kindlaste avalikkusesse väärtustesse. Saadavad protsendid aga arvatakse pensionifondi kasuks ainult teatud kõrguseni, nii näit. arvatakse liiduametnikkude pensionifondi kasuks ainult 4%. Üle selle ulatavad kasud lähivad riigile või omavalitsustele. Nüüd tekib küsimus, kummale on niisugune korraldus kasulik, — kas pensionäreile või pensionifondile?

Üks raudteelaste ajakiri — The Train Dispatcher — toob sel puhul järgmise uurimuse liiduametnikkude pensionide kohta.

Viimaste juuremaks pensionifondile on 3% palgast. Pensioni maksimaalne suurus on 1200 dollarit aastas. Uurimuse aluseks on võetud 5% intresse pensionifondi maksetud summadelt, seega 1% rohkem, kui fondi kasuks arvatakse. Peab uskuma, et niisugune 5%-line sissetulek tegelikule sissetulekule vastab. Nii annab pensionifond juba 1% riigile sissetulekut oma intresside arvel.

Ameerika ajakiri teeb nüüd järgmise arvutuse. Iga aasta pensionifondi makstud 1 dollar 5% intresside juures annab 35 aastaga järgmised summad:

1 aasta	1,050 doll.	19 aastat	32,066 doll.
2 aastat	2,153 "	20 "	34,719 "
3 "	3,310 "	21 "	37,505 "
4 "	4,526 "	22 "	40,431 "
5 "	5,802 "	23 "	43,502 "
6 "	7,142 "	24 "	46,727 "
7 "	8,459 "	25 "	50,114 "
8 "	10,027 "	26 "	53,699 "
9 "	11,578 "	27 "	57,403 "
10 "	13,207 "	28 "	61,333 "
11 "	14,917 "	29 "	65,439 "
12 "	16,713 "	30 "	69,761 "
13 "	18,599 "	31 "	74,299 "
14 "	20,579 "	32 "	79,064 "
15 "	22,658 "	33 "	84,067 "
16 "	24,940 "	34 "	89,320 "
17 "	27,132 "	35 "	94,836 "
18 "	29,539 "		

Edasi võetakse arvesse, et ametnik teenistusse astudes on 25 a. ja pensionile minnes 60 a. vana. Tema keskmine palk

on 260 dollarit kuus või 3120 dollarit aastas.

3% osamakse pensionifondile annavad siis aastas 93,60 dollarit. 35 aasta jooksul maksab ametnik seega pensionifondile 3276 dollarit. Sama suure summa maksab ka riik, nii siis saab pensionifond kokku 6552 dollarit.

Kuna juure tulevad intressid, siis tuleb sellele summale juure arvata 187,20 dollarit (ametniku ja riigi aastased osamakstud kokku) kasvatatud 94,836-ga (s. o. summaga, milliseks kasvab iga dollar 35 a. jooksul 5% intresside juures; v. tabel). See tähendab: 5% intresside juures on 35 aastaga kõik sissetakstud summad kasvanud 17,753,29 dollari peale.

Signaalidest.

Signaalid etendavad raudteeasjanduses ülitähtsa osa. Nad on märkideks, millele ülesandeks on teadete ja korduvate käskude edasiandmine, pidades alalist ühendust jaama personaali ja veduriteenijate vahel.

On olemas heli- ja valgussignaale. Heli-signaale võib tarvitada ainult lühemate kauguste juures. Neid antakse edasi kas pasuna, auru- ehk suuve kaudu. Suuremate kauguste juures tarvitatakse valgussignaale, kas värv- ehk kujusignaali näol. Päeval kasutatakse harilikult kaju-, pimeduse tulekuga aga värvilisi ja kujusignaale; värvilisi kujusignaale tarvitatakse pimeduses näiteks: eel-, tasasõidu- ning tee harunemist näitavate peasignaalidena.

Saksa riigiraudtee selts katsetab praegu valgussignaali tarvitamist ka päeval. Need signaalid näitavad niihästi ööl kui päeval samasuguseid signaalpilte. Valgussignaale kasutatakse värvest väärivad tähelepanu valge, punane, roheline, kollane ja sinine värv.

Valgussignaali juures ei osutu valge värv kuigi praktiliseks, sest raudtee kõrval leiduvad sagedasti ka teised valged tuled, missugused võivad viia kergesti eksiteele. Valget värvi tarvitatakse eel- ja peasignaali juures ainult tagatuleks, — see peab näitama kas signaallambid põlevad ehk mitte. Seejuures näitab valge täisvalgus hoiatussignaali, mis kinnipidamiseks ülesseatud, mattvalge tähevalgus aga sõidus signaali.

Rongisõidu juures on sinine värv värvsignaalina ebakõlblik, sest sinised kiired ei tungi küllaldaselt läbi uduse õhu. Baieris, näiteks, kasutatakse sinist värvi vaid sõidusignaali rahuseisu tähisena, kusjuures signaali tiivad loodis alla lastud. Sel korral näitab sinine värv jaama personaalile, et tähendatud roobastel on võimalik rongide manööver. Punane tähendab „pea!“ ja on eriti kohane otsekohese hädaohu ning kinni-

pidamise signaaliks. Rohelisega tähendatakse üldiselt sõiduluba. Pea- ja eel-signaalide tuled peavad olema hästi märgatavad umbes 700 mtr. kauguselt, s. o. teepikkuselt, mis vaja läheb liikuva rongi pidurdamiseks.

Õõsignaalide värvilisi tulesid saavutatakse mitmesuguste värviliste klaaside tarvitamisega. Punaste klaaside värvivarjundiks on oranž ja purpurvärv vaheline toon. Ta ei tohi seejuures olla liig kahvatu, seega meele tuletades valget värvi. Rohelise valguse saavutamiseks kasutatakse rohelis-siniseid klaase, kuna kollase varjundiga roheline klaas esile kutsub kollase värvi mulje. Kollane klaas peab lähenema punasele, mõjudes seetõttu oranžina. Kui seda aga eksi-kombel punasega ära vahetatakse ei põhjusta see suuremaid õnnetusi, sest tarvitatakse ju kollast värvi ainult hoiatuseks väljapandavate eel- ning tasasõidu tähistega kujusignaalina.

Punastest klaasist tungib läbi 10—14%, rohelisest 5—10% ning kollastest klaasist 23—30% valgust. Signaallaternate petroollambid ei põle aga kuigi korrapäraselt. Leek näitab heledamaid ja tumedamaid kohti. Hea signaalvalguse saavutamiseks peab lamp korraldatama nõnda, et leegi kollane valgus mõjule pääseks, takistades tumedate kiirte põlemist leegi põhjal. Talvel pikema põlemisaja juures peab lampe korraldama tihtilugu, niipea kui selle leek madalaks kujuneb.

Signaallampide valgusetugevus ei osutu küllaldaselt pea- ja eelsignaali jaoks, missuguseid pimeduses peab juba 700 mtr. kauguselt ära tundma. Seepärast kõvendatakse valgussignaali tugevust peegelreflektorite abil. Viimaseid peab alati korras hoidma. Eesvalguse reflektorid on suuremad tagavalguse reflektoreist. Tagatuli ei pruugi väga kaugelt nähtav olla, pealegi nõrgestavad eestule värvilised klaasid lambivalgust rohkem kui tagatule klaaskate.

Loodusejõudude mõju roobastikule.

Roobastikule avaldavad hävitavat mõju esijooned rongid, mis roobastel liiguvad; roopa pea kuulub, kuluvad üksikud roobastiku osad õõrumisest üksteise vastu sagedate pörotuste tagajärjel; ballasti kiht laguneb.

Selle kõrval avaldavad samuti suurt hävitavat mõju roobastikule loodusejõud, kusjuures pikapeale täielik lagunemine on mõõdapääsemata kui roobastiku korrashoiu eest küllaldaselt ei hoolitseta.

Peamiselt avaldab vesi kahjulikku mõju. Vihm ja lumi langevad roobastikule, mille tagajärjel raudosad roostetavad, puust liiprid mädanevad. Niiskuse sünnitab puus soodsat pinda kahjulike seente tekkimiseks. On ka sarnaseid seeni, mis kuivas puus siginevad ja putukaid, mis puusi hävitavad. Selle tõttu ei tarvitata troopika maades puust liipreid, sest et sipelgad — termiidid — need ära närvivad. Mis aga puule erilisel kahjulik on — see on sagedane niiskuse ja kuivuse vaheldus. Selle poolest on just liiprid väga halbades tingimustes. Ilma vahelduseta niiskuses võib puu kaua aega hästi vastu pida. Seda asjaolu peetakse silmas ehituste puhul maa sisse taotud vaiastikul, lõigates vaiade otsad maha allpool põhjavee pinda.

On ka sarnaseid kivide sorte, mis vett

sisse imevad. Sisseimetud vee külmamise puhul need kivid lagunevad, sest veel on omadus külmamise puhul suure jõuga paisuda. Seda omadust võib ilmestada lihtsa katsega: täita pudel veega, panna kork peale ja lasta vesi ära külmada. Külmamise juures lõhkeb pudel. See vee omadus on ka põhjuseks mispärast veevärgi torud talvel lõhkevad.

Vesi uhub ära tee tammi nõlvad kui neid ei kinnitata taimestikuga või mõnel muul teel. Tungib vesi tee tammi siis võib ta teataval tingimustel külmamise puhul roobastikku ülesse kergitada: tekiavad muhud. Nende tekkimist soodustab savine aluspõhi, mis vett läbi ei lase. Nagu savine tee kuivas olekus väga kõva ja vastupidav on, vihma puhul aga läbipääsematuks muutub, samuti on lugu ka savise aluspõhjaga tee tammis: niipea kui ta märjaks saab, tursub ta mudase massina ülesse ja teeb tee ebatasaseks.

Ka õhk mõjub hävitavalt roobastikule. Keemia vabrikute läheduses ta sisaldab aineid, mis raua ja puu lagunemist sünnitavad. Kange tuul pressib rongi ühele poole ja mõjutab selle läbi ühe poole roobaste suuremat kuluvust. Tuul kannab roobastikule liiva, tolmu ja kahjulikkude seente idusid. Võivad tekkida ummistused, mis vee ärajooksu takistavad ja selle

tõttu raudosade roostetamist ja liiprite mädanemist soodustavad.

Nagu teada, muutub kehade suurus temperatuuri muutumisel. Meie kuulsime juba, et vesi paisub külmamise puhul. Üldiselt aga paisuvad kehad soojenemisel ja tõmbuvad kokku jahtumisel, nagu näiteks elavhõbe termomeetris. Nii ka raudteeroopad. Sellepärast jäetaksegi roobaste otste vahele pilud, mis temperatuuri tõusu puhul roobastele pikemaks venimist võimaldavad. Muidu läheksid roopad kõveraks. Need pilud aga soodustavad roobaste otste kulumist ja on üldse tülikas paratamatus roobastikus. Roobaste pikkuse muutumised temperatuuri vahetuse tõttu avaldavad ka halba mõju sideosadele.

Erakorralised loodusenähtused nagu maavärinemine, vulkaanide tegevus, mäekallaste allavajumised, suured veetõusud jne. lahutavad roobastiku niivõrt, et roobastel sõitmine võimatuks muutub. Harilikkude loodusejõudude mõju on pikaldane, kuid siiski hävitav. Näib nagu ei tahaks loodus millelegi liig pikka aega anda, vaid hävitab kõike alatasa selleks, et vana asemele uus võiks tekkida. Ja kui tahetakse roobastiku iga pikendada, siis tuleb teda alati suure hooldusega korras hoida. X.

Postiteenijate järkude andmine õiglasemale alusele.

Nagu teada töötab postiametkonnas nii nimetatud kõrgenduse komisjon, kes iga aasta vaatab läbi teenijate atestatsioonilehed ja nende kohaselt siis reastab teenijad järjekorda järkude, s. o. kõrgenduse saamiseks.

Läinud aastal see komisjon ei astunudki kokku sest polla olnud anda järke. Kõik kohad olnud täis. Nii vähemalt räägiti teenijaile. Teadmata on muidugi, kas komisjon käesolevalgi aastal leiab tarvilikuks tulla kokku, sest nüüd on lood veel halvemad kui läinud aastal: mõned kohad on ju koosseisudest kustutatud.

Igatahes postiametniku vaated tulevikku on kurvemad, kui kunagi varem. Kibedust lisab veel asjaolu, et varem, kui meil järkusid oli veel jagada, siis neid jagati neile, kellel polnudki õigus saada kõrgendust. Nüüd on kohad täis, „jargud kinni“ ja tublid, töõmehed peavad hallijuuksteni ootama, kuni nad jõuavad kord järgu redelil sinna, kus viletsamad istusid juba aastaid, saades kõrgemat tasu, kui nende võimed ning töõoskus seda vääriski.

See ülekoos pole enam uudis. Pikad aastad on ta kestnud ja pikad aastad alandavalt mõjunud headele ametnikele. Oleks siis veel lepitud sellega, et nõrk ja hea töõmees oleks ühte järku paigutatud, aga ei, nõrgem on kõrgemas järkus, kuna hea töõmees peab rahulduma alama järkuga.

Nii tean ametniku, kes 1910. aastast postiteenistuses; tunneb hästi kõik tööalad, valdab keeli on kõigiti korralik ja töõarmastaja teenija. Praegu on ta alles 2-b järkus.

Vastandina sellele, tean teise ametniku, kes on kirjaoskamatu (allkirja palgalehele ta ikka kirjutab), ei tunne töõd, teenistuses on ta 1916. a. (s. o. kuus aastat vähem teeninud, kui eelnimetatud ametnik) ja järk on tal 2-a. Ilmasõja ajal, kui postiametkonna tühjad kohad täideti hädasunnil kõiksugu ersatsiga, „lõõdi“ ka see ametnik ametnikuks ja nii

on ta püsinud kuni tänini. Tal on isegi vedanud, nagu näitab ta praegune järk, mille ta sai juba 7 aastat tagasi.

Ja selliseid ametnikke leidub meil kena arvuke.

Kus on siin siis õigus? Mis on siis järkude saamiseks aluseks?

Miks üldse säetakse nõuded — ametnikul peab olema teatud haridus, ta peab tundma nii posti, kui telegraafi ala ja veel muud, ja veel muud?

Milleks siis üldse atesteeritakse, kui järjud antakse niikuini neile, kel pole nõuetavat haridust, kes on viletsad töö-

mehed, kes ei tunnegi kõiki tööalasid?

Nüüd, mil järkudes liikumine on pea-aegu seisma pandud, peaks küll kõrgenduse komisjon revideerima seniseid seisukohti veneajal vabriteeritud „ametnike-aseainete“ suhtes ja neid madalamale järkule paigutama, võimaldades seega järkusid niikumist neile, kes on õigustatud juba ammu saama kõrgendust. Sest kord peaks ometi lõpetatama see õiglusetu ning otse häbitav seisukord, millesse on asetatud praegu tublid töõinimesed võrreldes vene kroonult pärandatud tarbetu ballastiga. —b.

Omapärane „sauna“ poliitika.

Mitte just palju aega tagasi pealinna külje all asuvas raudteejaamas kasutasid paarsada raudteelast kolm korda nädalas oma ihu korrashoiuks „heal vanal ajal“ püstitatud sauna... Korruga leitakse, et vana saun ei seisa oma ülesannete kõrgusel — vaja suuremat ja ajakohasemat. Tõõtatati valmis ehitada midagi „Gloria Palace“i taolist. Mõõdus aeg — kerkis betoonkividest „kastike“ vaevalt pool meetrit endisest laiem ja kõrgem. Kui kauaoodatud saun saab valmis, leitakse korruga, et vastava „asutise“ juhatajal peaks olema ka korter. Vana saun võetakse käsile — osa ehitatakse ümber elukorteriks, osa pesukõõgiks (P. S. Mitukümmend aastat saadi läbi pesukõõgita, tarvitades sauna ruume.) Mõni kuu hiljem vana taat surub oma vägeva käega elavhõbeda posti 10⁰ peale... Uue sauna seinakrohv langeb suurte lappidena maha. Tõõline kord härmatist katab ehituse seinu! „Sauna“ külastajatest ei suuda paljudki väljakan-

natada 10 minutilistki seesviibimist. Asi läheb hullumaks. Temperatuur langeb 20⁰ peale. Veetorud külmetavad kinni. Vastava sisuga paberilipakas ukse peal teatab... Mida? On igaühele arusaadav. Saabus kevade. Alustati veetõõrustiku väljakaevamisega ning sügavamale maa sisse asetamisega. Ehitati sauna põrandale „restid“, riietamise tuppa maailmatu suur ahi, määriti kinni seintesse tekkitud praod. Vaevalt alustati saunas käimist — kui korruga härra „insener“ paneb sauna kinni. Leitakse, et raudtee saun on raudteeteenijatele linna kohal — luksus... Sarnane asi paneb teenijaskonna nurisema. Küsitakse: mis otstarbeks ehitati uut sauna? Parandati ning täiendati, ehitati vana saun ümber, ning asetati veevärk sügavamale? Kas ainult selleks, et hävitada tol ajal järele jäänud krediiti? Või leitakse, et sauna kütmine vanade kõõlbmata liipridega on liig kulukas riigile? S.

„SIDE“ talitus asub nüüdsest peale Raudteelaste Kodus, Raudteelaste Reskõõbingu ruumes, Kopli tän. 7-a.

Välismaalt.

Ameerikas nõutakse 5-päevalist töönädalat riigiteenijatele.

Ameerika ametiühingute liidu president William Green on avaldanud artikli, milles ta kaitseb vajadust, panna maksima viiepäevaline töönädal riigiteenijatele, et siis seda läbi viia ka eramajanduses.

Inglismaal vähendatakse kõigepealt direktorite palku.

Inglise Southern Railway raudteeselts teatab, et nende ametnikkude ja teenijate palku, kes üldse palgakokkuleppe alla ei käi (s. o. direktorid ja teised kõrgemad ametnikud), 5 protsendi võrra vähendatakse.

Ameerika raudteedelt.

Ameerika raudteed vaevlevad oma viihase võistleja — auto pihtide vahel. Reisijad eelistavad viimasel ajal autobussiliinil, kuna seal tariifid poole odavamad. Reisijate liikumine raudteel on viimase 5 aastaga kahanenud 37% võrra.

Ameerika raudteede tehnilisele küljele on pööratud suurt tähelepanu ja siin on ameeriklastel märkida eurooplaste ees rida tähtsaid saavutusi. Liipreid pannakse 1 km. peale 2.000 tk., tarvitas selleks kõiki hästi muutuvaid puusorte.

Roopad on tarvitusel rasketüübilised — 65 klgr. jooksev meeter. Viimasel ajal kasutatakse roobaste termiitilist kokkukeetmist.

Hooned kaetakse pressitud pappiga, millele lisandatud tulekindlat ollust, villajätiseid ja muud. Palju on puust sildu ja depoo hooneid, kuid kõik need on immutud tulekindla ainega. Kõik on võimalikult kerge ja odav, kuid seejuures vastupidav.

Liiklemise materjal pakub meile palju huvitavat. Vaguni rattad valatakse malmist vähema läbimõõduga kui meil, saavutades seega suurt kokkuvõidu metallis. Isegi susterne valmistatakse arutihti puust, kuna sellega saavutatakse kergus. Mille ehitusel aga pole märgata kokkuvõidu, see on reisivagunid. Need on kuueteljelised ja peamiselt terasest. Vedurid on suurejõulised. Kütteenaine toimetatakse koldesse automaatselt. Süte laadimiseks tarvitab vedur kõigest 2 minutit. Katlad pestakse kuuma veega, õli lisandusega. Tulepesad pole needitud, vaid šveitsitud. Samuti pole ühtegi needi tendritel. Raamid on terasest ja valatud, mis eriti hõlbustab remonti.

Läbilaske jaamadest puuduvad jaama korraldajad ja pöörmeseadjad. Üheliinilistel teedel seatakse pöörmeid enamalt jaolt käsitsi. Kaubaronges, vaatamata koostisele ja kaubale, on kolm konduktori. Üks rongi alul avab pöörmed, teine rongi keskel — rongijuht ja kolmas rongi lõpus suleb pöörmeid.

Laiaulatusliselt kasutatakse automaat-sidureid, mis võimaldab töötajatele suuremat ohutust manöövrivõimsuse ja haakijate ärajätmist. Automaat-sidurite tarvitusele võtmine kiirendab ühtlasi manöövrivõimsust umbes 10% võrra.

Manöövrivõimsuste kiirendamine toob endaga kaasa võimaluse vähendada vagunite, vedurite ja veoaja kulu. Kuna automaat-sidurite tarvitusele võtmisel kaovad puhvrid, siis väheneb ka rongide pikkus.

Juhustik.

Kõigile raudteelastele!

Tallinna Raudteelaste Kodu, Tallinnas, Kopli tän. 7-a, on avatud kasutamiseks kõigile „Kodu“ ümber koondunud organisatsioonide liikmeile iga päev kella 9,00 — 24,30 (välja arvatud peoõhtud).

Sisseminekul ettenäidata oma organisatsiooni (Kodu liikme) 1931 a. liikme kaart või raamat.

Kodus on kasutada ajaviite mängud (korona, male, kabe jne.), värsked ajalehed ja ajakirjad; raadio.

On loodud võimalus koduselt ja odavalt einetada.

Hommikueine maksab 20—30 senti, lõuna 45—60 snt., õhtusöök 30—50 snt.

Riidehoid ja teenimine maksuta.

Alalistele einetajatele võimaldatakse maksusoodustused.

Tallinna Raudteelaste Kodu juhatus.

Raudteelaste kroonika.

Teise Tallinna Ühispanga peakoosolek.

Teise Tallinna Ühispanga peakoosolekut peeti 17. märtsil k. a. Tallinna Raudteelaste Kodu ruumes. Osavõtsid 95 liiget.

Koosoleku avab kell 17.30 panga nõukogu esimees A. Melenčuk ja teatab, et koosolek, kui teistkordne, on põhikirja § 47 põhjal otsusvõimeline.

Koosoleku juhatajaks valitakse ühel häälel A. Silber.

Panga juhatuse esimees A. Maurer annab seletust panga möödunud aasta tegevuse üle, mis vaatamata raskele majanduslikule ajajärgule täiesti rahuldavalt lõppend. Ariseis tasakaalus Kr. 258.390.40 ja puhaskasu saadud Kr. 1.504.90.

Puhtakasu jaotamiseks esitatakse juhatuse ja nõukogu poolt ettepanek — arvata 20% tagavara kapitali juure, 8% osakasuks osakapitalilt, Tallinna Raudteelaste Kodule toetuseks Kr. 100.— ja ülejääv osa, Kr. 171,10, arvata ka tagavara kapitali juure. Peakoosoleku poolt tehakse ettepanek määrata puhtastkasust ametnikele lisatasuks poole kuu palk Kr. 80.—, kuna Kr. 91.10 määrata ajakirja „Side“ toetuseks. Nii et lõppkujul jaotatakse puhaskasu järgmiselt:

20% tagavarakapitaliks	..	Kr. 301.—
8% osakasuks osakapitalilt	..	„ 932.80
Tallinna Raudteelaste Kodu toetuseks	..	„ 100.—
Ajakirja „Side“ toetuseks	..	„ 91.10
Ametnikele lisatasuks	..	„ 80.—
		Kr. 1.504.90

1931. a. eelarve, mis Kr. 13.450.— tasakaalus, võetakse ühel häälel vastu.

Kirjad toimetusele.

„Side“ toimetusele.

Siin.

„Side“ nr. 4 — 31. III. 31. a. avaldatud „Avaliku kirja“ puhul palun Teie ajakirjas lubada ruumi järgmistele ridadele:

Postiametkonna majapidamise ala juhtnõrde § 239 keelab priikorteritesse elamiseks võtta kõrvalisi isikuid, väljaarvatud sugulased ja korteriomaniikuga tsiviilteenistustsises vahekorras olevaid isikuid. Nagu postivalitsus järelepärimise

peale teatas, ei ole tema poolt tehtud erandeid tähendatud keelule.

Eeltoodust selgub, et kui kohtade peal allüürnikkude pidamine peaks siiski aset leidma, siis on korraldustest üle astunud. Teadaandeid korraldustest kõrvale kaldumiste kohta võtab vastu ka Riigikontroll.

21. aprillil 1931. a.

(allkiri),

Teedeosakonna peakontrolör.

(allkiri),

Sekretär-revident.

Vastutav ja tegev toimetaja Aleksander Lepp. Väljaandja Eesti Raudteelaste Keskühing.

Kirjastuse o.-ü. „Täht“ trükk, Tallinnas, V. Pärnu mnt. 31.